БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

# СТАНДАРТИ ЯКОСТІ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Координаційний центр з надання правової допомоги

# СТАНДАРТИ ЯКОСТІ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Київ 2014

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Примірник адвоката _____

_____

Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю

№ _____ від _____

Видане Радою адвокатів/КДКА _____

_____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства юстиції України
25.02.2014 N 386/5

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
26 лютого 2014 р. за N 337/25114

## Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі

1. Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі (далі – Стандарти) – це комплекс основних характеристик моделі гарантованого державою захисту, передбачених міжнародними правовими актами, законодавством України, у межах яких та з урахуванням узгодженої правової позиції сторони захисту захисник є незалежним в обранні стратегії і тактики захисту у кримінальному провадженні для здійснення активного та розумного захисту прав, свобод та законних інтересів клієнта всіма не забороненими законом засобами.

Ці Стандарти ґрунтуються на принципах верховенства права, законності, незалежності адвокатської діяльності, конфіденційності, уникнення конфлікту інтересів, домінантності інтересів клієнта, запобігання корупції, компетентності та добросовісності у виконанні адвокатом своїх професійних обов'язків.

2. Метою розроблення і впровадження цих Стандартів є:
своєчасне та якісне надання в необхідному обсязі безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі;
забезпечення ефективного використання коштів державного бюджету, виділених на оплату діяльності адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі;
методична підтримка та підвищення професійного рівня адвокатів, які надають правову допомогу у кримінальному процесі.

3. Дотримання цих Стандартів є обов'язковим для адвокатів при наданні ними безоплатної вторинної правової допомоги. Порушення цих Стандартів тягне за собою цивільну відповідальність, передбачену законодавством та умовами контракту (договору) з центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі - центр).

4. Оцінювання якості надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі здійснюється відповідно до цих Стандартів комісіями, утвореними для цієї мети радами адвокатів регіонів, за поданням відповідних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у встановленому порядку. Моніторинг якості надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі здійснюється відповідно до цих Стандартів Координаційним центром з надання правової допомоги та центрами за формами моніторингу згідно з додатками 4 – 9 до цих Стандартів, які подаються адвокатами до центрів разом з актами наданих послуг.

(пункт 4 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства юстиції України від 13.06.2014 р. № 920/5)

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

# 1. ЗАГАЛЬНІ СТАНДАРТИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

## [Стандарт

Після отримання доручення центру захисник у визначений законодавством або розумний строк ознайомлюється з матеріалами кримінального провадження, проводить конфіденційне побачення з клієнтом, під час якого роз'яснює йому його права із врученням відповідної пам'ятки (буклета), наданої(го) центром, з'ясовує обставини кримінального правопорушення у викладенні клієнта, отримує від нього інформацію, що має правове значення, узгоджує правову позицію з клієнтом та за результатами складає відповідний протокол за формою згідно з додатком 1 до цих Стандартів

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 5, 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція); статті 42, 45, 47, 49, 52, 53 Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК); статті 12, 14, частини друга і четверта статті 22, статті 23 - 26 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (далі - Закон про БПД);
статті 20, 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон про адвокатуру); Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року N 1363 (далі - Порядок); рішення Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) у справі «Оферта Плюс С.Р.Л. проти Молдови» (Oferta Plus S.R.L. v. Moldova) від 19 грудня 2006 року, заява N 14385/04, пункти 145 - 147; рішення ЄСПЛ у справі «Рибацкі проти Польщі» (Rybacki v. Poland) від 13 січня 2009 року, заява N 52479/99, пункти 56 - 62

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Протокол першого побачення з клієнтом, клопотання, дані журналів реєстрації відвідувачів органів внутрішніх справ, ізоляторів тимчасового тримання, слідчих ізоляторів, установ виконання покарань

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі неможливості реалізувати право на конфіденційне побачення захисник робить запис про порушення права на захист у цій частині в протоколі відповідної процесуальної дії та подає відповідну скаргу процесуальному керівнику або слідчому судді

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 46, 54 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Скарга, інші процесуальні документи

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі наявності у кримінальному провадженні інших захисників захисник, призначений центром, негайно письмово інформує про це центр і продовжує здійснювати захист до прийняття центром рішення про припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 24 Закону про БПД

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Доповідна записка

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У випадку, коли участь захисника є обов'язковою, а підозрюваний, обвинувачений відмовляються від захисника і не залучають іншого захисника, призначений центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги захисник продовжує виконувати свої професійні обов'язки

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 49, 52, 54 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Процесуальні документи захисту

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

З урахуванням узгодженої правової позиції сторони захисту захисник бере участь в усіх процесуальних діях, що проводяться за участю його клієнта, або таких, що можуть обмежити або порушити права та законні інтереси його клієнта, у межах повноважень, визначених відповідним дорученням центру

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 46, 47, 223 КПК; стаття 26 Закону про БПД; статті 20, 21 Закону про адвокатуру; рішення ЄСПЛ у справі «Піщальніков проти Росії» (Pishchalnikov v. Russia) від 24 вересня 2009 року, заява N 7025/04, пункти 66 - 71

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Клопотання або заперечення, процесуальні документи захисту, ухвали слідчого судді, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник негайно вживає заходів для надання клієнту медичної допомоги, фіксації тілесних ушкоджень, проведення судово-медичної експертизи, якщо зовнішній вигляд або стан клієнта свідчать про застосування до нього насильства або за наявності скарг клієнта про його застосування

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 3 Конвенції; статті 42, 46, 47 КПК; наказ Служби безпеки України, Міністерства охорони здоров'я України від 11 травня 2011 року N 178/268 «Про затвердження Інструкції про порядок надання медичної допомоги, використання лікувально-профілактичних закладів органів охорони здоров'я, залучення з цією метою їх медичного персоналу та проведення медичних експертиз у спеціально відведеному місці для тимчасового тримання (ізоляторі тимчасового тримання) Відділу забезпечення досудового слідства Центрального управління Служби безпеки України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 червня 2011 року за N 793/19531; наказ Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 10 травня 2012 року N 710/5/343 «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України із закладами охорони здоров'я з питань надання медичної допомоги засудженим», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15 травня 2012 року за N 769/21082; рішення ЄСПЛ у справі «Маммадов (Джалалоглу) проти Азербайджану» (Mammadov (Jalaloglu) v. Azerbaijan) від 11 січня 2007 року, заява N 34445/04, пункт 74

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Заяви, скарги, клопотання, медичні документи (травмкарта, карта виїзду швидкої медичної допомоги, акт медичного освідування), висновок судово-медичної експертизи

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник з'ясовує наявність фактів застосування до клієнта катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження з боку службових осіб оперативних підрозділів, органів досудового розслідування, пенітенціарної служби, інших службових осіб і за наявності таких фактів складає відповідний протокол за формою згідно з додатком 2 до цих Стандартів, письмово повідомляє про згадані факти процесуального керівника та звертається у порядку статті 206 КПК з відповідною заявою до слідчого судді

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 3 Конвенції; статті 42, 206, 214 КПК; рішення ЄСПЛ у справі «Левінца проти Молдови» (Levinta v. Moldova) від 16 грудня 2008 року, заява N 17332/03, пункти 73, 74, 81, 92

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Заяви захисника, ухвали слідчого судді

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

При здійсненні захисту осіб, які утримуються під вартою і є пацієнтами замісної підтримувальної терапії або мають хронічні захворювання, що потребують безперервного лікування, захисник невідкладно звертається до адміністрації місця утримання або службової особи, відповідальної за перебування затриманих, з вимогою про надання медичної допомоги та заявляє клопотання про забезпечення безперервного лікування

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 2, 3, 13 Конвенції; статті 42, 206, 208, 212, 512 КПК; стаття 26 Закону про БПД; статті 19 - 21 Закону про адвокатуру; статті 11, 27 Правил адвокатської етики, затверджених Установчим з'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року (далі - Правила адвокатської етики); наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27 березня 2012 року N 200 «Про затвердження Порядку проведення замісної підтримувальної терапії хворих з опіоїдною залежністю», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05 червня 2012 року за N 889/21201; наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Державної служби України з контролю за наркотиками від 22 жовтня 2012 року N 821/937/1549/5/156 «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 07 листопада 2012 року за N 1868/22180; рішення ЄСПЛ у справі «Хумматов проти Азербайджану» (Hummatov v. Azerbaijan) від 29 листопада 2007 року, заяви N 9852/03 і N 13413/04, пункти 112 - 122; рішення ЄСПЛ у справі «Логвіненко проти України» (Logvinenko v. Ukraine) від 14 жовтня 2010 року, заява N 13448/07, пункти 68 - 77

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Медичні документи, процесуальні документи захисту

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник дотримується встановлених законом процесуальних строків у кримінальному провадженні та з урахуванням узгодженої правової позиції сторони захисту оскаржує їх порушення іншими його учасниками

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 6, 13 Конвенції; статті 28, 116, 117, 303, 308 КПК; статті 19, 20 Закону про адвокатуру; статті 7, 11 Правил адвокатської етики; рішення ЄСПЛ у справі «Меріт проти України» (Merit v. Ukraine) від 30 березня 2004 року, заява N 66561/01, пункти 72 - 76, 78, 79

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Скарги та інші процесуальні документи

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі незгоди клієнта з будь-якими процесуальними рішеннями, діями або бездіяльністю слідчого, прокурора, слідчого судді або суду і за наявності законних підстав захисник складає відповідну скаргу та роз'яснює клієнтові порядок і наслідки її подання. У разі коли захисник вважає за необхідне оскаржити процесуальне рішення, дії чи бездіяльність згаданих осіб, а клієнт заперечує проти цього, захисник оформлює письмову відмову клієнта від пропонованого оскарження

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 13 Конвенції; стаття 55 Конституції України;
стаття 24, пункт 16 частини третьої статті 42, статті 47, 393, 395, 396, 402 КПК; статті 7, 8 Правил адвокатської етики

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Скарги

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі перебування клієнта під вартою захисник відвідує його в ізоляторі тимчасового тримання, слідчому ізоляторі або установі виконання покарань

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Пункти 3, 6 частини третьої статті 42, стаття 201 КПК;
частина п'ята статті 12 Закону України «Про попереднє ув'язнення»;
підпункт 2.1 пункту 3 розділу VII Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 березня 2013 року N 460/5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20 березня 2013 року за N 445/22977

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Дані журналів реєстрації відвідувачів органів внутрішніх справ, ізоляторів тимчасового тримання, слідчих ізоляторів, установ виконання покарань

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник збирає докази, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність клієнта

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 46, 47, 201, 206 КПК

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Заяви, клопотання, адвокатські запити

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник роз'яснює клієнту можливість укладення угоди про визнання винуватості та про примирення, її умови, порядок та наслідки укладення. За бажанням клієнта захисник готує проект відповідної угоди

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 469, частини четверта і п'ята статті 474 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Проект угоди

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі порушення професійних прав адвоката та гарантій адвокатської діяльності захисник невідкладно письмово інформує про це центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Пункт 2.3 розділу 2 Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 15 листопада 2013 року N 2424/5

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Доповідна записка

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник веде у кожному кримінальному провадженні на електронних або паперових носіях адвокатське досьє у складі згідно з орієнтовним переліком матеріалів, визначеним додатком 3 до цих Стандартів

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 20 - 23 Закону про адвокатуру;
пункт 6 статті 10 Правил адвокатської етики;
підпункт 8.2.3 пункту 8.2 розділу 8, підпункт 9.2.2 пункту 9.2 розділу 9 Положення про помічника адвоката, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 01 червня 2013 року N 123;
підпункт 12.1.1 підпункту 12.1 пункту 12 Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2012 року N 35

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Адвокатське досьє

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

# 2. ОКРЕМІ СТАНДАРТИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

## [Стандарт

У разі відмови затриманого від призначеного центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги захисника останній особисто перевіряє, чи є така відмова добровільною і чи не є вона результатом тиску з боку службових осіб органів досудового розслідування, прокуратури, суду. Заява про відмову від захисника оформляється клієнтом після конфіденційного побачення, під час якого захисник роз'яснює клієнту його права, визначені Конвенцією та КПК, із врученням відповідної пам'ятки (буклета), наданої(го) центром, та можливі наслідки відмови від захисника і переконується, що права й наслідки відмови від захисника клієнту зрозумілі

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 48, 54 КПК; пункт 9 Порядку; рішення ЄСПЛ у справі «Яременко проти України» (Yaremenko v. Ukraine) від 12 червня 2008 року, заява N 32092/02, пункти 85 – 88, 91

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Заява про відмову, протокол про затримання

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

За наявності підстав вважати затримання особи без ухвали слідчого судді, суду незаконним захисник звертається із заявою до слідчого судді щодо незаконного позбавлення особи свободи у межах його територіальної юрисдикції у порядку статті 206 КПК

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 206, 208 КПК; рішення ЄСПЛ у справі «Фельдман проти України» (Feldman v. Ukraine) від 08 квітня 2010 року, заяви N 76556/01 і N 38779/04, пункти 88 – 91

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Заява адвоката, ухвала суду

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник докладає розумних зусиль для одержання документів, що підтверджують обставини, які характеризують особу клієнта, свідчать про його родинні та соціальні зв'язки і можуть бути враховані судом при вирішенні питання про обрання, зміну чи скасування запобіжного заходу

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 206, 208 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Клопотання, адвокатські запити, документи, що характеризують особу клієнта

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник ознайомлюється з клопотанням про обрання, продовження або зміну запобіжного заходу, бере участь у розгляді слідчим суддею питання про застосування, продовження або зміну запобіжного заходу, у разі наявності на те розумних підстав висловлює обґрунтовані заперечення щодо достатності викладених у клопотанні слідчого, прокурора фактів та доказів обґрунтованої підозри, обвинувачення та обставин, на підставі яких він дійшов висновку про наявність одного або кількох ризиків на користь тримання особи під вартою

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 46, 47, 184 КПК; рішення ЄСПЛ у справі «Клішин проти України» (Klishyn v. Ukraine) від 23 лютого 2012 року, заява N 30671/04, пункти 88 – 93

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Ухвала слідчого судді, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання, копії клопотання або заперечення захисника, скарги щодо незаконного утримання особи

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі обрання слідчим суддею щодо клієнта запобіжного заходу за наявності розумних підстав вважати таке рішення необґрунтованим та з урахуванням узгодженої правової позиції сторони захисту захисник готує і подає апеляційну скаргу. У разі апеляційного оскарження стороною обвинувачення ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні клопотання прокурора про обрання запобіжного заходу захисник подає заперечення

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 393, 395, 396, 402 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Апеляційна скарга, заперечення або ухвала суду апеляційної інстанції

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Отримавши повідомлення сторони обвинувачення про завершення досудового розслідування та відкриття його матеріалів для ознайомлення, захисник письмово підтверджує факт доступу до матеріалів досудового розслідування, реалізує своє право та забезпечує реалізацію права свого клієнта на ознайомлення з ними у достатній для цього час

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 290 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Протокол ознайомлення, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання, клопотання або заперечення захисника

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник за запитом прокурора надає йому доступ до наявних речових доказів або їх частин, документів або копій з них та можливість скопіювати або відобразити їх іншим чином, а також доступ до житла чи іншого володіння, якщо вони знаходяться у володінні або під контролем сторони захисту і якщо сторона захисту має намір використати відомості, що містяться в них, як докази у суді, крім будь-яких матеріалів, які можуть бути використані прокурором на підтвердження винуватості обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 290 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Письмове підтвердження повідомлення стороні обвинувачення про здійснення відкриття матеріалів стороною захисту

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

# 3. ОКРЕМІ СТАНДАРТИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

## [Стандарт

Захисник, який не був залучений до участі у кримінальному провадженні на етапі досудового розслідування, повинен до початку першого судового засідання, у якому він бере участь, ознайомитися з матеріалами кримінального провадження та провести конфіденційне побачення з клієнтом

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 42, 46, 47 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Заява адвоката з відміткою суду, клопотання адвоката, дані журналів реєстрації відвідувачів органів внутрішніх справ, ізоляторів тимчасового тримання, слідчих ізоляторів, установ виконання покарань

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Під час підготовчого судового засідання захисник за наявності правових підстав подає клопотання про закриття кримінального провадження, про зміну, скасування заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжного заходу, обраного щодо клієнта, подає скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, що не були подані або розглянуті під час досудового розслідування

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 303, 314, 315 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Клопотання, скарги, заперечення, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Захисник заперечує проти задоволення судом клопотання сторони обвинувачення про долучення до матеріалів кримінального провадження будь-яких інших матеріалів, крім тих, що зазначені у реєстрі матеріалів досудового розслідування

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 291 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Клопотання, заперечення, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

# Захисник заперечує проти задоволення судом клопотання сторони обвинувачення про долучення до матеріалів кримінального провадження будь-яких доказів до початку судового розгляду

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 291 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Клопотання, заперечення, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

Під час судового розгляду захисник бере активну участь у дослідженні доказів, зокрема заявляє необхідні клопотання, здійснює прямий допит свідків захисту і перехресний допит свідків обвинувачення, виступає у судових дебатах

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Глава 28 КПК

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Процесуальні документи захисту (клопотання, скарги, заперечення, заяви), тези виступу у судових дебатах

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Стандарт

У разі незгоди клієнта з рішенням суду захисник після роз'яснення клієнтові порядку і наслідків подання відповідної скарги складає та подає таку скаргу. При поданні апеляційної та касаційної скарг стороною обвинувачення захисник готує та подає відповідні заперечення. У разі подання апеляційної та касаційної скарг клієнтом захисник здійснює його захист під час їх розгляду в суді

### [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Статті 393, 395, 396, 402, 403, 425, 427, 431 КПК;
рішення ЄСПЛ у справі «Сийрак проти Росії» (Siyrak v. Russia) від 19 грудня 2013 року, заява N 38094/05

### [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Апеляційна чи касаційна скарга, заперечення на подані скарги з відміткою суду, клопотання, технічний запис судового засідання, дані журналу судового засідання

### [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

# 4. ОКРЕМІ СТАНДАРТИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОКРЕМОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЇ

## [Стандарт

У разі призначення захисника для проведення окремої процесуальної дії він переконується, чи дійсно завчасно та належним чином був повідомлений про проведення цієї процесуальної дії раніше залучений захисник (захисники), а також чи процесуальна дія дійсно є невідкладною. У разі виявлення невідповідності цим вимогам захисник заявляє клопотання слідчому, прокурору, слідчому судді або суду про перенесення процесуальної дії у зв'язку з відсутністю таких обставин. У разі дотримання згаданих вимог або відмови у задоволенні заявленого клопотання захисник перед проведенням процесуальної дії узгоджує правову позицію з раніше залученим захисником (захисниками)

## [Основні джерела права, на яких ґрунтується стандарт

Стаття 53 КПК; стаття 23 Правил адвокатської етики

## [Основні джерела інформації для перевірки дотримання стандарту

Клопотання

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

## [Нотатки адвоката щодо практичного застосування стандарту

Додаток 3
до стандартів якості надання
безоплатної вторинної правової
допомоги у кримінальному процесі
(підпункт 15 пункту 1)

# ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ АДВОКАТСЬКОГО ДОСЬЄ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

1. Титульний аркуш із зазначенням прізвища, імені, по батькові клієнта, номера кримінального провадження у Єдиному реєстрі досудових розслідувань, номера, дати та часу видачі доручення центру.

2. Реєстр матеріалів досьє.

3. Копія доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

4. Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань.

5. Документи, що стосуються особи клієнта:
✚ протокол першого побачення з клієнтом;
✚ протокол фіксації скарг затриманого на катування, інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження (за наявності таких скарг);
✚ копії документів, що підтверджують обставини, які характеризують особу клієнта, свідчать про його родинні
і соціальні зв'язки (характеристики, довідки про стан здоров'я, довідки про склад сім'ї та реєстрацію місця проживання, свідоцтва про народження неповнолітніх дітей тощо).

6. Матеріали кримінального провадження:
✚ копії повідомлення про підозру та обвинувального акта;
✚ копії протоколів процесуальних дій, що можуть бути використані для захисту клієнта (затримання, допитів, впізнання тощо);
✚ копії постанов, ухвал та вироку;
✚ інформація про наявність висновків експертів, ревізій тощо.

7. Докази, зібрані адвокатом, у тому числі аудіо-, відеозаписи, фотографії із зафіксованою доказовою інформацією.

8. Інші матеріали захисту:
✚ клопотання адвоката та інформація про результати їх розгляду;
✚ скарги адвоката, у тому числі апеляційні та касаційні;
✚ тези виступу адвоката в судових дебатах;
✚ плани допитів свідків, підозрюваних, обвинувачених, експертів.

Шановний адвокате!

Міністерство юстиції України та Координаційний центр з надання правової допомоги цінують якісний захист наших клієнтів, який Ви здійснюєте, і будуть вдячні за Ваші пропозиції щодо удосконалення цих стандартів, надіслані на електронну адресу

quality@legalaid.gov.ua

Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі надруковано за підтримки програми «Права людини і правосуддя» Міжнародного фонду «Відродження» та Української фундації правової допомоги.
Електронну версію видання представлено на сайті Координаційного центру з надання правової допомоги legalaid.gov.ua та на сайті Української фундації правової допомоги ulaf.org.ua.

Видання розповсюджується безкоштовно.